

EKOLOGIJA

**Uredba o mejnih, opozorilnih
in kritičnih imisijskih vrednosti
snovi v zraku**

Mojca FRIŠKOVEC

UVOD

- **naravni viri – zrak, voda, zemlja**
  - omejene količine, človeška aktivnost → obremenjenost
- **emisija = prehajanje škodljive snovi**
  - masa/časovno enoto (kg/h)
- **imisijska = mera za onesnaženost zraka**
  - koncentracija (ml/m³, mg/m³)

KRITERIJI

- **stopnja onesnaženosti zraka spodnje plasti atmosfere**
  - **mejne imisijske vrednosti snovi**
    - sprejemljivo tveganje
  - **opozorilne imisijske vrednosti snovi**
    - opozarjanje
  - **kritične imisijske vrednosti snovi**
    - škodljiv vpliv

MERJENJE

- **merjenje povprečnih vrednosti koncentracij**
  - **polurna, urna, 8-urna, dnevna, 24-urna, mesečna, letna**
- **podajanje koncentracij**
  - **masna enota/enota volumnskega zraka, pri standardnih pogojih**

MEJNE IMISIJSKE VREDNOSTI

- merjene za:
  - žveplov dioksid (SO_2), dušikov dioksid (NO_2)
  - ozon (O_3)
  - ogljikov oksid (CO), ogljikovd disulfid (CS_2)
  - žveplo vodik (H_2S)
  - floride (HF), kloride (ClH)
  - dim in inhalabilni delci, skupne lebdeče delce
  - kovine v inhalabilnih prašnih delcih (Cd , Pb , Mn , V)
  - prašne usedline (Pb , Cd , Zn)
  - hlapne organske spojine (1,2-dikloroetan, klorometan, formaldehid, stiren, toluen, tetrakloroetilen, trikloroetilen)

- primer tabele *mejne koncentracije SO₂*

Mejna koncentracija SO ₂		
Časovni interval merjenja	Mejne koncentracije [µg/m ³]	C98 za eno leto [µg/m ³]
30 min		250
1 ura	350	
24 ur	125	100
1 leto	50	

- **Percentilna vrednost C98**
  - Koncentracija, ki jo presega 2% vseh polurnih povprečnih vrednosti ali vseh 24-urnih koncentracij, izmerjenih v enem letu

KRITIČNE IMISIJSKE VREDNOSTI

- merjene za:
  - žveplov dioksid (SO_2), dušikov dioksid (NO_2)
  - ozon (O_3)
  - ogljikov oksid (CO), ogljikov disulfid (CS_2)
  - žveplo vodik (H_2S)
  - floride (HF), kloride (ClH)
  - dim in inhalabilni delci, skupne lebdeče delce
  - kovine v inhalabilnih prašnih delcih (Cd , Pb , Mn , V)
- vrednost = 2 x mejna imisijska vrednost

OPOZORILNE IMISIJSKE VREDNOSTI

- merjene za:
  - žveplov dioksid (SO_2) + prah
  - dušikov dioksid (NO_2)
  - ozon (O_3)
  - ogljikov oksid (CO)

- **Faktorji za preračunavanje**
  - ppm → mg/m³
- **Veljavnost vrednosti**
  - **Pravilni podatki:**
    - različni časovni intervali – različen odstotek (75-85%)
    - formula
- **Merjenje imisije → obdelovanje + dokumentiranje + shranjevanje podatkov**

ZAKLJUČEK

- **varovanje okolja**
  - osveščenost ljudi
- **tanjšanje ozonske plasti, ozonske luknje (stratosfera)**
  - klorofluoroogljikovodiki
- **učinek tople grede**
  - toplogredni plini (CO_2 , CH_4 , NO_x , klorofluoroogljiki)
  - $\text{NO}_x + \text{HOS} + \text{prašni delci} + \text{svetloba} \rightarrow \text{ozon}$
- **onesnaženost je dolgotrajna**